

El socialistas, des de la perifèria

El PP retreu al PSOE la incapacitat per fer un discurs únic sobre el model d'estat. Els populars, que tenen aquesta lliçó del tot controlada, són conscients de les dificultats que el socialisme espanyol ha tingut per articular un discurs còmode per a les seves perifèries geogràfiques.

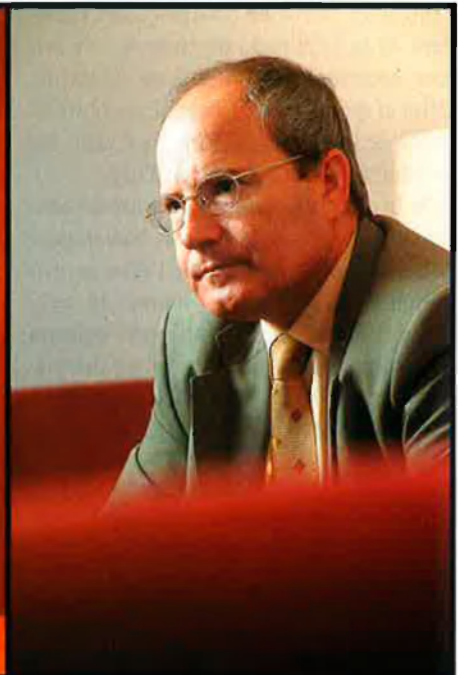
La relació entre el PSOE amb els seus socis catalans ha estat sovint marcada per les dificultats. És evident que la crisi política desencadenada per la filtració de la reunió entre Josep-Lluís Carod-Rovira amb representants d'ETA ha fet viure un dels moments més tensos de les relacions entre el Partits dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) i el mateix PSOE. Però també seria incert dir que la reunió furtiva de l'exconseller en cap republicà és l'element que explica les diferències entre el socialistes catalans i els espanyols.

La naturalesa de les relacions entre el PSC i el PSOE són determinades pel fet que el dels socialistes catalans és un partit jurídicament independent —a diferència de les federacions territorials dels PSOE—, federat amb el socialistes espanyols. D'aquesta manera, la direcció política de Catalunya no té cap relació oficial de subordinació amb la direcció del PSOE. La relació orgànica entre les dues formacions és determinada per la presència de representants del PSC als òrgans de direcció federal del PSOE.

Tot i així, és evident que aquesta vinculació ha tingut episodis de diferent intensitat i dependència. Ara com ara, el PSC es troba en un dels moments de més perfil propi respecte del PSOE. Malgrat que les estratègies dels socialistes catalans estan vinculades a les dels socialistes espanyols, el fet de disposar del poder

institucional a Catalunya els dona més capacitat política. Per tant, observant l'evolució històrica entre aquestes dues formacions, es pot establir que la llibertat de moviment del PSC, si més no fins ara, ha estat inversament proporcional al poder institucional del PSOE. De manera que avui, amb un PSC al Govern de Catalunya i un socialisme espanyol en l'oposició, aquesta regla s'accentua.

Des de la formació del nou executiu català s'han viscut episodis d'aquest reforçament dels socialistes catalans davant dels seus coreligionaris de l'estat. No són cap secret les dificultats que els socialistes catalans van tenir per explicar l'acord de Govern amb ERC, una formació independentista, a la direcció federal socialista. Aquestes reticències han provocat al PSC moltes dificultats per gestionar la crisi del tripartit, fins al punt que els sectors més espanyolistes del PSOE van sondejar la possibilitat de re-fundar la Federació Socialista de Catalunya i trencar les relacions amb el PSC. De fet, l'oposició a Catalunya, especialment Convergència i Unió, ha retret que els socialistes catalans hagin anat a remolc de les instruccions de Madrid per resoldre la crisi que ha arrossegat la política catalana aquestes darreres setmanes. Però també és cert que els socialistes catalans han mantingut un discurs diferenciat dels seus coreligionaris espanyols i que, en part, l'han pogut fer

El president de la Generalitat, Pasqual Maragall, en una compareixença. El PSC ha aconseguit el seu objectiu històric: assolir la presidència de la Generalitat. A la dreta, el primer secretari del PSC i cap de llista a Madrid, José Montilla, una de les peces clau dels socialistes catalans.

arribar a la direcció del PSOE. Així, avui queda prou llunyana aquella imatge que sovint semblava mostrar un PSC desdibuixat en la potent maquinària política institucional d'un PSOE que gaudia de majories de govern còmodes a Espanya.

Els comicis del 14 de març poden, tot i que les enquestes de moment són favorables als populars, oferir un nou marc de relacions entre les dues formacions socialistes. Els governs successius del PSOE havien posat en contradicció moltes de les estratègies polítiques del PSC, quan estava a l'oposició a Catalunya. Ara, si José Luis Rodríguez Zapatero aconseguís la presidència del Govern espanyol, el PSOE i PSC per primera vegada es relacionarien des del poder institucional a Espanya i a Catalunya.

Les dues ànimes, més juntes que mai. Tradicionalment s'ha descrit sempre que el PSC tenia dues ànimes producte de la pròpia gènesi, el 16 de juliol de 1978, quan es va fusionar el Partit Socialista de Catalunya (Congrés), PSC(C), el Partit Socialista de Catalunya (Reagrupament), PSC(R), i la Federació

L'hegemonia institucional del PSC reforça la cohesió interna de la formació

Socialista de Catalunya del PSOE. D'una banda, els sectors provinents del catalanisme socialista, integrats al Partit Socialista de Catalunya (Reagrupament) i, en part, al Partit Socialista de Catalunya (Congrés), sempre han volgut defensar un perfil polític del PSC diferenciat del del PSOE. Per contra, els sectors provinents de la FSC-PSOE, com és obvi, han prioritzat les estratègies del partit espanyol. Ara bé, durant aquests més de vint-i-cinc anys de vida del PSC, sembla que, en certa manera, aquestes dues ànimes s'han diluït. L'arribada dels socialistes catalans a la Generalitat de Catalunya ha fet eclosionar aquesta nova realitat inter-

na del PSC. No es pot parlar de la imposició d'una tendència sobre l'altra, sinó més aviat de la confluència de naturaleses ideològiques diferents en un projecte polític que avui té com a element cohesionador l'hegemonia a les institucions catalanes.

Pau interna. Aquesta hegemonia política del PSC coincideix amb una de les etapes de més cohesió interna en la formació. D'aquesta manera, les tensions entre els diferents sectors que hi havia hagut en el passat, avui ja gairebé no hi són. Els anomenats sectors obolistes han quedat pràcticament desactivats o absorbits per la direcció actual del PSC. Així, alguns representants d'aquest corrent formen avui part de la cúpula de la formació. El qui avui és el conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya, Antoni Castells, prové d'aquests sectors, i és, en canvi, l'autoritat reconeguda en matèria econòmica per tot el partit. Lluís Armet, també provinent d'aquest sector, va ser proposat pel PSC com a representant del Tribunal de Comptes, amb algun recel del PSOE. Un altre exemple és el de Jordi Font, que avui és director general de l'Institut del

Teatre, un càrrec de confiança del president de la Diputació de Barcelona i primer secretari del PSC, José Montilla. D'on sí que han desaparegut els obolistes és de les llistes del Congrés, com Joan Marcet o Lluís Maria de Puig.

De la mateixa manera, l'anomenat sector dels "capitans", integrat bàsicament pels alcaldes de més pes de l'àrea metropolitana de Barcelona, també és avui menys visible. I en gran part, aquesta pau interna és deguda a la gestió del primer secretari dels socialistes catalans, José Montilla. Aquest dirigent de la for-

mació, un dels "capitans", ha sabut encarrilar totes les tendències internes cap a l'objectiu perseguit històricament pel PSC, la presidència de la Generalitat de Catalunya. Amb la seva gestió soterrada i en un segon pla —excepte ara que ha assumit el lideratge la llista del PSC a Madrid—, Montilla ha aconseguit cohesionar internament la formació que dirigeix. Aquest arquitecte polític també va ser clau en el procés de negociació, amb ERC i ICV, que va dur la seva formació al Govern de la Generalitat. Però també ha estat un element clau per a la defensa

de les posicions del PSC davant del PSOE pel que fa al pacte tripartit.

La cohesió en el si del PSC és avui tanta que fins i tot la Plataforma de Ciutadans pel Canvi, creada com a suport electoral a Maragall en les eleccions del 1999 (i vista amb reticències per la direcció dels socialistes), aquest cap de setmana passat discutia el seu futur polític, perquè quasi ha quedat desactivada i superada, un cop Maragall ha aconseguit la presidència de la Generalitat.

Enric Rimbau

L'allargada ombra de Ferraz

Els dirigents socialistes Marcel·lí Iglésias, José Montilla, Pasqual Maragall, Francesc Antich i Joan Ignasi Pla, l'agost del 2001 a Deltebre. Les relacions, ara, són més distants.

La relació del PSPV amb el PSOE ha estat històricament molt diferent de la que ha mantingut el PSC amb Madrid. El PSC va ajuntar-se amb el PSOE com un partit federat, mentre que el PSPV va ser absorbit pel PSOE com una federació més, constituïda amb les sigles PSPV-PSOE. Els socialistes valencians mai no han sabut o no han volgut exercir el seu pes territorial malgrat ser la segona federació del PSOE en nombre de militants, després de l'andalusa. Durant els dotze anys de govern de Joan Lerma al capdavant de la Generalitat (1983-1995), el PSPV no va exercir pressió a Madrid a canvi que Ferraz deixara Lerma fer i desfer amb tranquil·litat en la federació valen-

El PSPV mai no ha sabut o no ha volgut exercir el seu pes territorial malgrat ser la segona federació del PSOE en nombre de militants

ciana. "Va ser el pacte Lerma-Guerra de no-interferència", explica un destacat socialista. Sens dubte, aquesta era una posició orgànica molt còmoda durant la llarga dècada de domini de la política estatal de Felipe Gonzalez, però també va ser letal quan l'ensorrament del socialisme a Madrid va endur-se per davant un govern de la Generalitat Valenciana que no havia estat implicat en cap cas de corrupció i que no tenia cap problema greu de gestió. Lerma, amb el seu posicionament subaltern, havia lligat el destí polític del País Valencià al del Govern de l'estat.

La política de "no-interferència" amb Madrid de l'expresident de la Generalitat Valenciana va ser acompanyada durant tot el seu mandat d'unes relacions amb el PSC que un altre militant socialista defineix de "glacials". Lerma no va voler establir contactes amb el PSC, més enllà dels que es produïen a través de l'executiva federal, per no donar més ales a l'anticatalanisme que la dreta valenciana va impulsar en l'etapa socialista.

Joan Romero va arribar a la secretaria general del PSPV, l'any 1997, amb unes idees molt diferents. Romero, un home amb bons contactes dins del socialisme català, defensava explícitament d'establir mecanismes de col·laboració amb el PSC i d'adaptar alguns aspectes del seu funcionament orgànic. El successor de Lerma al capdavant del PSPV, no obstant això, no va tenir temps de posar en pràctica les seues propostes a causa de la profunda crisi en què van entrar els socialistes valencians poc després de la seua elecció. Romero va deixar el